

We zijn weer open

Vanaf 5 juni zijn we weer open, eindelijk, na ruim een half jaar zonder de zo gewenste hordes vrijwilligers en bezoekers. De openstelling op maandagavond en woensdag- en zaterdagmiddag gaat nog wel gepaard met een aantal beperkingen. Zo mogen er niet meer dan 6 bezoekers tegelijk in het publieksdeel zijn, inclusief gastheer/vrouw. Hetzelfde aantal geldt voor de vrijwilligers in de werkruimten.

Het mondkapje blijft voorlopig verplicht, net als die 1,5 meter, handen desinfecteren en registreren. Alleen aan de koffietafel met hooguit vier personen op stoelen mag het mondkapje af. Ofwel, kom vooral langs en het liefst naar binnen!

Ledenvergadering

Zoals bekend zijn de Algemene Ledenvergaderingen (ALV) van april en november 2020 afgelast en is in maart een schriftelijke vergadering geweest. U allen mocht op voorstellen reageren. Het verslag staat in het volgende 't Seghen Waert.

Dorpsstraat ons Dorp: alle huizen op een rij

Momenteel hangt er in de publieksruimte van 't Nieuwe Huys Dorpsstraat 132 de expositie 'Dorpsstraat Ons Dorp'. Alle huizen van de Dorpsstraat in één oogopslag te zien. Iets wat in werkelijkheid onmogelijk is! Eigenlijk zou deze expo eind december opgeruimd worden maar door de langdurige sluiting van ons pand heeft

nauwelijks iemand de kans gekregen om de foto's te bekijken. Voorlopig laten we de tentoonstelling nog even hangen. Mocht u toch de luie stoel prefereren: digitaal is deze expo in 3D te zien via Ardito Fotografie van ons lid Jan-Evert Zondag: <https://www.ardito.eu/clients/hgos/>.

Boeken

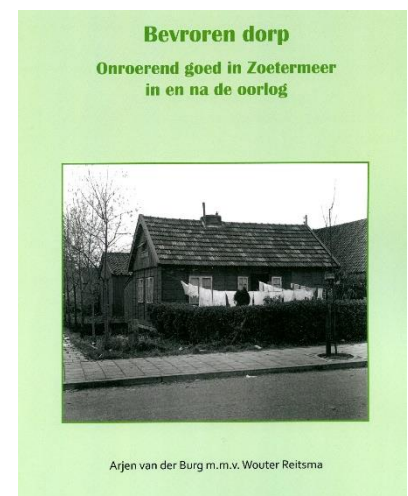

Het nieuwe boek over de *Driemanspolder* is vanaf november 2020 verkrijgbaar en gaat grif over de toonbank. Het is de geschiedenis van een stukje Zoetermeer. Duizend jaar geleden was het een enorm moeras, het werd ontgonnen, er kwamen boeren, maar er werd ook turf gestoken. Daardoor ontstonden grote plassen die in de 17e eeuw drooggemalen werd: de Driemanspolder ontstond.

300 jaar lang konden de boeren ongestoord graan en andere gewassen verbouwen en koeien melken. Toen kwam de bouw van de stad Zoetermeer. Het land verdween vanaf 1966 langzaam onder de nieuwe wijken Driemanspolder en Meerzicht, boerderijen werden ingewisseld voor flats. Het Westerpark groeide op de vruchtbare grond en de Sprinterlijn ging dwars door de polder rijden. Langs de rand verscheen Leidschenveen. Anno 2020 kwam de water-piekberging erbij.

Over die hele geschiedenis is een boek verschenen: *De Driemanspolder; boeren, baggeren, bouwen en bergen*, geschreven door Ton Vermeulen. Het A4-formaat boek telt 192 pagina's met bijna 150 illustraties. Het boek over de Driemanspolder is te koop voor niet-leden € 23 en leden betalen slechts € 18.

Daarnaast is er ook een boekje verschenen over noodwoningen rond de Tweede Wereldoorlog, geschreven door Arjen van der Burg en getiteld *Bevroren Dorp*. Zoetermeer is de tweede wereldoorlog met weinig schade doorgekomen, maar hij zorgde voor een groot gat in de woningproductie. Vanaf 1942 werd bijna niets meer voor de bevolking gebouwd, en pas na 1950 kwam de woningbouw op gang. De woningnood werd onder andere geledigd met noodwoningen. De Duitsers bouwden wel twee flinke bunkers waarvan er één nog te zien is. Het dorp Zoetermeer was lange tijd bevroren. Voor leden te verkrijgen á € 10. Af te halen op Dorpsstraat 132 en te bestellen op <https://www.oudsoetermeer.nl/pagina/115/publicaties>

Ondertussen wordt ook hard gewerkt aan een fotoboek van Ad Jansen over *Zoetermeer Oud & Nieuw*, 176 pagina's in kleur met harde kaft. Dat komt ongeveer eind van de zomer uit.

Website

Na een oproep hebben vier mensen zich bereid verklaard om samen te gaan werken aan de vernieuwing van onze websites oudsoetermeer.nl en allezoetermeeders.nl. Dat is geen eenvoudige klus want met name de zoekmogelijkheden dienen uitgebreid te worden, mede richting de Beeldbank Zoetermeer. We zullen daar ook een bedrijf voor moeten inschakelen. Dat kost veel geld en we hopen op een bijdrage van een landelijk fonds voordat we aan de slag gaan.

Erfgoed en Nieuwkomers in het Dorp

Bouw van de flat aan de McCormickstraat in 1958 (foto G. v.d. Broek)

is het thema “mijn monument is jouw monument”, ofwel met een modern woord: inclusiviteit. Er komt weer een boekje uit met een tocht langs de gebouwen die te bezoeken zijn.

Oproep!

Bent u in de periode 1948 -1965 in Zoetermeer komen wonen? Dan willen wij graag met u in contact komen. Oud Soetermeer wil de schijnwerpers richten op de bewoners die zich in de periode 1948 – 1965 als nieuwkomer vestigden in het toenmalige dorp Zoetermeer en horen hoe zij de gastvrijheid en toegankelijkheid hebben ervaren. We willen graag hun ervaringen, verhalen, anekdotes en beelden optekenen en verzamelen om daar een tentoonstelling mee samen te stellen: “Nieuwkomers in het dorp Zoetermeer”.

Deze expo hoort bij de Open Monumentendag van 11 september. Zoals gebruikelijk wordt er in Het Nieuwe Huis Dorpsstraat 132 een tentoonstelling gehouden die verband houdt met het thema van dat jaar. Voor 2021 is dat Inclusief Erfgoed, “Mijn Monument Is Jouw Monument”, waarbij het principe geldt dat ons erfgoed open staat voor iedereen. Behoorde u of bijvoorbeeld uw ouders tot die groep nieuwkomers uit 1948-1965 en wilt u ons uw verhaal vertellen, dan vragen wij u dit te melden op info@oudsoetermeer.nl . Een van onze mensen van de Commissie Historisch Erfgoed neemt dan contact met u op.

Verlies

Helaas verliezen we regelmatig leden en een enkele keer een van onze actieve leden. Onlangs is Jan van Batenburg overleden, een

De Commissie Historisch Erfgoed (CHE) is het laatste jaar actief betrokken geweest bij de selectie van panden uit de periode 1945-heden met de bedoeling ze speciale bescherming te geven, zoals een monumentenstatus. Momenteel wordt overleg gevoerd met belanghebbenden en uiteindelijk zal de lijst richting B&W en Gemeenteraad gaan; dan wordt deze openbaar. Afwachten dus.

Ook is de CHE al weer bezig met de volgende Open Monumentendag in september. Dit jaar

Luchtfoto van Nutricia met de nieuwbouw van het Dorp op de achtergrond rond 1960

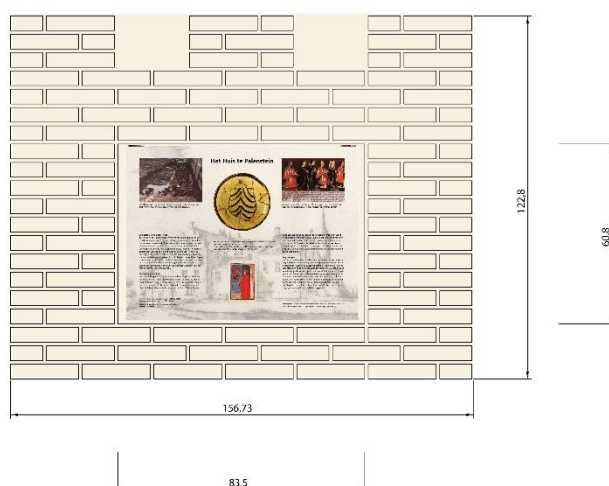

van de pijlers onder de Filmwerkgroep. In het volgende 't Seghen Waert wordt uitgebreider bij hem stil gestaan.

Kasteel Palenstein

Tussen 1984 en 2002 deed de Archeologische Werkgroep Zoetermeer in drie verschillende opgravingen onderzoek naar Kasteel Palenstein en het latere Huis te Palenstein. Op de plek van het kasteel wordt momenteel Dorpsstraat 110 verbouwd en verlengd, aan de rand van het plein van de voormalige Openbare School/Muziekschool. Op verzoek van de eigenaar heeft de redactie van het Historisch Genootschap een ontwerp gemaakt voor een informatiebord. In het ontwerp zijn de originele bakstenen van het kasteel verwerkt die gevonden zijn tijdens de opgravingen. De oude gevelsteen van het Huis zal daar ook terugkomen. Het bouwen gaat hard, dus eind augustus al te bewonderen.

T. HUIS. P A L E N S T E I N

Ontwerp voor de zijmuur achter Dorpsstraat 110, met steenstrips en informatiebord (Ron Tousain)

Water in Zoetermeer

Tijdens de Dag van de Architectuur op zaterdag 19 juni kan er een fietstocht gemaakt worden door Zoetermeer. Dit jaar is het thema “water”, iets dat ruim voorhanden is in de stad en waar Zoetermeer ook haar hele 1000-jarige bestaan mee te maken heeft gehad: regenwater, natte voeten, drinkwater, rioleringen en perioden van droogte. Zo fietst u langs allerlei markante punten,

Gemaal De Leyens aan de Broekweg (foto Aat Hoogland)

zoals de Dobbe, de Leidsewallen, gemaal De Leyens en de Floraplas. Houdt de website <https://www.architectuurpuntzoetermeer.nl> in de gaten voor het hele programma en de fietstocht. Lees ook alvast het boek *Vijf meter onder NAP, Water in Zoetermeer*: <https://www.oudsoetermeer.nl/shop>.

En op de valreep nog meer waternieuws: de Meervaarder vaart weer over het onbekende gebied ten noorden van Zoetermeer: www.rondvaartzoetermeer.nl

De oude haven aan de Leidsewallen

Verrassing

Er zijn van die dagen dat je in ons onderkomen op Dorpsstraat 132 wordt verrast. Op 5 mei belde razende reporter van Radio West, Floyd Aanen, dat hij even langs zou komen voor een interview. Dat werd dus een gesprek voor de voormalige Openbare School over de blije en minder blije gebeurtenissen op 5 mei 1945, compleet met schoolbel. Terug te luisteren via:

<https://www.omroepwest.nl/radio/programma/270347260/Muijs-in-de-Middag/aflevering/270366190>

De gebeurtenissen op die Bevrijdingsdag zijn ook na te lezen in het boek *Dorp in Oorlog*, te bestellen op:

<https://www.oudsoetermeer.nl/shop/product/28>

Voor de onderzoeker

A screenshot of a web browser showing the search interface of the Stadsarchief Zoetermeer. The page is titled 'Zoeken' and has a search bar with the text 'vermeulen'. There are several input fields for 'Achternaam', 'Voornaam', 'Tussenvoegsel', 'Geboortedatum', and 'Overlijdensdatum'. There are also dropdown menus for 'Rol' and 'Soort', with 'Burgerlijke Stand' selected. A 'Zoeken' button is at the bottom left, and a 'Loggen' button is at the bottom right. The browser's address bar shows 'stadsarchief.zoetermeer.nl/zoeken.php'.

Het Stadsarchief is hard bezig om delen van het archief te digitaliseren en op het web te plaatsen. Het zijn niet alleen scans van archiefstukken, ook steeds meer registers maken het zoeken naar personen en andere informatie makkelijker.

Afgelopen jaar zijn onder meer de schepenakten van het dorpsbestuur (onroerend goed, testamenten, aan- en verkopen) en de doopboeken van de Remonstrantse Gemeente online gekomen. Binnenkort volgen de registers op de correspondentie van het bestuur 1834-1839 en de ambachtsbesturen (waterstaat) uit de 19de eeuw. Op personen is al langere tijd te zoeken, onder meer ook op de overlijdensakten tot 1969.

<https://stadsarchief.zoetermeer.nl/zoeken.php> en <https://www.allezoetermeeders.nl/>

The screenshot shows the website 'allezoetermeeders.nl' with a search interface. The search bar includes fields for 'Achternaam', 'Tussenvoegsel', 'Voornaam', 'Vanaf jaar', 'Zoek alleen in', and 'Filter op rol'. Below the search bar is a 'Direct zoeken' section with buttons for 'Burgerlijke stand en bevolkingsregister', 'Notariële akten', and 'Overige bronnen'. To the left, there is a photograph of a group of children. Below the search bar, there are sections for 'VERBETERINGEN' and 'ZOEKTIP'. The 'VERBETERINGEN' section mentions updates to the index BR foutief als 1990. The 'ZOEKTIP' section provides advice on using the website and a link to 'Lees meer'. Below these sections, there is a table of historical records with columns for 'Dagtekening en Jaar der inschrijving', 'FAMILIENAAM', 'VOORNAMEN', 'Dagtekening en Jaar der Geboorte', 'Geboortelyks', 'Burgerlijke staat', and 'Aank. Hoofdbepijp of Bepijp'. The table contains several rows of handwritten entries.

Dorpsstraat 132 2712AN, info@oudsoetermeer.nl, www.oudsoetermeer.nl. Geopend maandagavond en woensdag- en zaterdagmiddag. Helaas nog wel met enkele beperkingen.